

GELİRSİZ ERKEK BOŞANMADA KUSURLU KADINA NAFKA VERİR Mİ?

Boşanma esnasında eşlerden bir tanesinin diğerine tedbir nafakası vermesi gelirine, kusuruna, diğer eşin çalışıp çalışmamasına bağlı değildir. Yargıtay'ın uzun süredir uyguladığı yerleşik bir içtihadıdır.

Bu yazımızda Türk Hukukunda ve basınında sık sık gündem olan toplumumuzda tartışmalara sebebiyet veren geçici tedbir nafakası ile ilgili bilgi vermeye çalışacağız.

Bu yazının yayına hazırlandığı sıralarda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bir karar verdi. Bu karar aslında yeni bir uygulama değil; ancak zaman zaman gündem olan nafaka ile ilgili tartışmaları tekrar alevlendirdi.¹

Burada toplumun tartıştığı kısım boşanma davasında kadın tam kusurlu olsa ve kocanın herhangi bir geliri olmasa da kadına kocasından geçici olarak nafaka verilmesi ile ilgili kısımdır.

Öncelikli olarak Türk Medeni Kanunu'na göre geçici nafakanın nasıl tanımlandığına göz atmakta fayda var. Kanunun "Geçici Önlemler" başlıklı 169. maddesinde tedbir nafakası şu şekilde tanımlanır:

"Madde 169- Boşanma veya ayrılık davası açılınca hâkim, davanın devamı süresince gerekli olan, özellikle

*eşlerin barınmasına, geçimine, eşlerin mallarının yönetimine ve çocukların bakım ve korunmasına ilişkin geçici önlemleri re'sen alır."*²

Maddede özellikle ismi geçmese de tedbir nafakası da geçim ve barınma ile ilgili geçici bir önlemdir. Boşanma davası devam ettiği müddetçe eşlerden bir tanesi ve varsa çocuklar geçim hususunda zor duruma düşebileceklerdir. İşte bu durumun önlenmesi için bağ-

lanan nafakaya tedbir nafakası denilmektedir.

Maddede boşanma davası açıldığında hakim dava devam ettiği sürece eşlerin ve çocukların barınması ve geçimine dair geçici

önlemleri kendiliğinden alması gerektiği açıkça yazmaktadır.

Bunun anlamı eşlerin nafaka yönünde bir isteği olmasa bile hakim kendiliğinden ihtiyaç içerisindeki eşin geçimi için tedbiren birinin diğerine nafaka ödemesine karar verebilir.

Eşlerin nafaka yönünde bir isteği olmasa bile hakim kendiliğinden ihtiyaç içerisindeki eşin geçimi için tedbiren birinin diğerine nafaka ödemesine karar verebilir.

¹ Yargıtay'dan nafaka ödemeleri ile ilgili emsal karar, (Çevrimiçi) <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/yargitaydan-nafaka-odemeleri-ile-ilgili-emsal-karar-41109833>, 21/02/2019.

² 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 169 maddesi.

Bu hususta Yargıtay'ın çok sayıda kararı olmakla birlikte 2014 yılında verdiği bir kararı paylaşmak istiyoruz. Yargıtay, yerel mahkeme tarafından tayin edilen ve eşlerin ekonomik ve sosyal durumları da dikkate alınarak dava tarihinden geçerli olmak üzere kadının yararına uygun miktarda tedbir nafakasına hükmedilmesini uygun bulmuştur.³

Bu nafaka elbette ki bir eşten alınıp ihtiyaç sahibi diğer eşe verilir. Tedbir nafakası da geçim ve barınma ile ilgili geçici bir önlemdir. Basında ve toplumumuzda tedbir nafakasının sadece kadınlara verildiği gibi bir düşünce vardır. Ancak kanun maddesinde görüldüğü üzere bu nafaka kadın ya da erkek fark etmeksizin her iki eşin de talep edebileceği türden bir haktır.

Basında ve toplumumuzdaki sadece kadının nafaka alabileceği şeklindeki düşünce aslında çok da haksız değildir. Zira mahkemelerde de kadınların talepleri daha fazla kabul edilirken erkek eşlerin talepleri daha ciddi şekilde incelenmekte ve genellikle reddedilmektedir.

Boşanma davalarında tarafların evliliği boşanmaya götüren kusurları irdelenmektedir. Bunun anlamı boşanma davasında kusurlu olan taraf haksız olmakta ve talepleri bu duruma göre kabul edilmekte ya da reddedilmektedir.

Ancak yukarıdaki madde incelendiği takdirde tedbiren verilen bu nafaka için herhangi bir kusur unsurundan bahsedilmemektedir. Basın ve toplumumuzda tartışmaya sebep olması da buradan kaynaklanmaktadır.

Zira boşanma davası devam ederken hakim tarafından hükmedilen tedbir nafakasını alan tarafın kusurlu olup olamaması gibi bir ibare kanun maddesinde bulunmamaktadır. Bu sebepten ötürü boşanmada tamamen kusurlu taraf bile tedbiren verilen bu nafakayı boşanma davası devam ederken alabilir.

Zaten boşanmada kimin kusurlu olduğuna davanın başında değil sonunda karar verilir.

Bu uygulama Yargıtay'ın yerleşik uygulamasıdır. Bu uygulamayı tamamen çevrelemesi açısından Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2018 yılında verdiği bir kararını paylaşmak istiyoruz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 25/10/2018 tarihinde verdiği kararında özetle:

"...tarafların aralarındaki anlaşmazlıklar sebebiyle karşılıklı olarak boşanma davası açtıkları anlaşılmaktadır. Mahkemece 23.11.2011 tarihli ara karar ile davalı-karşı davacı kadın yararına 500,00 TL tedbir nafakasına hükmedilmiş ise de akabinde 19.12.2011 tarihli ara karar ile 'kocanın işsiz olduğu, hiçbir gelirinin bulunmadığı belirtilmek suretiyle sözü edilen tarih itibarıyla tedbir nafakasının geçici olarak durdurulmasına karar verilmiştir.

Nihai yargılama sonunda ise davacı-karşı davalı erkeğin boşanmaya yol açan olaylarda bir kusurunun bulunma-

3 Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 2014/14896 Esas, 2014/25238 Karar ve 10/12/2014 tarihli kararı.

dığı, davalı-karşı davacı kadının ise başkası ile aşk ve gönül ilişkisi içerisinde girdiği, bu sebeple tam kusurlu olduğu gerekçesiyle, erkeğin davasının kabulüyle tarafların boşanmalarına, kadının davasının ise reddine karar verilmiştir.

Kararın temyizi üzerine özel dairece yapılan incelemede; mahkemenin boşanma ve kusur belirlemesine dair gerekçesi onanmak suretiyle kesinleşmiş, karar sadece 'tedbir nafakasına' dair olarak bozulmuştur.

Mahkemenin direnme gerekçesinin aksine erkeğin gelirin bulunmaması, kadının çalışıyor olması veya kusur durumu kadın yararına tedbir nafakası hükmedilmesine engel teşkil eden vakıalar değildir.” demiştir.⁴

Burada dikkati çeken husus; en alt paragrafta belirtilen erkeğin gelirinin bulunmaması, kadının çalışıyor olması ve boşanmada kusurlu olsa dahi eşin tedbiren verilen bu nafakaya hak kazanabilmesidir.

Kusur durumu ile ilgili kısmı yukarıda zaten izah etmiş bulunuyoruz. Kadının çalışıyor olmasının ve erkeğin gelirinin bulunmamasının erkeğin kadına nafaka vermesine engel olmayacağı hususları biraz izaha muhtaçtır.

Bu noktada şu durumu belirtmeden geçmeyelim. Anayasa ve kanunlarda kadınlar lehine pozitif ayrımcılık yapılmaktadır. Bu kanuni pozitif ayrımcılıktan ötürü kadınların kendilerine verilen hakları istismar etmelerine elbette ki rastlanmaktadır. Bu ayrı bir meseledir.

Esas konumuza dönecek olursak yukarıdaki kararda görüldüğü üzere erkeğin hiç geliri bulunmasa dahi kadına nafaka vermek zorundadır gibi bir düşünce çok da doğru değildir. Bu yönde mahkeme kararları vardır ancak her karar doğru ve adil değildir. Mahkemeler yanlış karar verebilmektedirler.

Boşanma davası açıldığında hakim tarafların sosyo-ekonomik durumlarını araştırır. Bu araştırma ile tarafların hangisinin geliri olduğu ya da hangisinin diğerinden daha yüksek geliri olduğu da tespit edilir. Mevcut durumda düzenli, sürekli ve yeterli geliri olmayan eşin

nafaka ödeme yükümlülüğü de olmaz.⁵

Yine tarafların sosyo-ekonomik araştırması esnasında gelirleri eşit çıkarsa birbirlerine tedbir nafakası vermek zorunluluğu doğmaz.⁶

Ancak eşin gelirin az olması hiç geliri olmayan eşe nafaka verme zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Az da olsa mahkeme boşanma davası devamınca ihtiyaç sahibi eşin yararına bir yoksulluk nafakası bağlamak durumundadır.⁷

Sonuç olarak boşanma esnasında eşlerden bir tanesinin diğerine tedbir nafakası vermesi gelirin, kusuruna, diğer eşin çalışıp çalışmamasına bağlı değildir. Yargıtay'ın uzun süredir uyguladığı yerleşik bir içtihatıdır. Ancak basına yansıdığı kadar titizlikten yoksun ve her şartta verilen bir karar değildir.

KAYNAKÇA

Gençcan, Ömer Uğur: **Boşanma Tazminat Nafaka Hukuku Bilimsel Açıklama ve İçtihatlar**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2010.

YARGI KARARLARI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 2014/14896 Esas, 2014/25238 Karar ve 10/12/2014 tarihli kararı.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2017/2-1891 Esas, 2018/1577 Karar, 25/10/2018 tarihli kararı.

Yargıtay'dan nafaka ödemeleri ile ilgili emsal karar, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/yargitaydan-nafaka-odemeleri-ile-ilgili-emsal-karar-41109833>, (Çevrimiçi) 21/02/2019.

@selimbabaoglu

facebook.com/babaogluhukuk/

www.babaogluhukuk.com

4 Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2017/2-1891 Esas, 2018/1577 Karar, 25/10/2018 tarihli kararı.

5 Ömer Uğur Gençcan, **Boşanma Tazminat Nafaka Hukuku Bilimsel Açıklama ve İçtihatlar**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2010, s. 698.

6 Gençcan, a.g.e., s. 699.

7 Gençcan, a.g.e., s. 697.